

राष्ट्रीय सेवा योजना

सन २०२५-२६ या वर्षासाठी स्वयंनिर्वाहित
राष्ट्रीय सेवा योजना विद्यार्थी संख्या विद्यापीठ /
संचालनालयानिहाय मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : रासेयो-२०२५/प्र.क्र.१०/ई-१३३१७६१/रासेयो कक्ष

एलिफन्टन तंत्र विद्यालय परिसर, ३, महापालिका मार्ग, धोबी तलाव, मुंबई-४०० ००१.

दिनांक: ०६ नोव्हेंबर, २०२५

वाचा :

भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रिडा मंत्रालय, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली यांचे अ.शा.पत्र क्र.G2००१
१/१/२०२४-NSS, दिनांक- ०५.०४.२०२४

प्रस्तावना:

राष्ट्रीय सेवा योजना ही संपूर्ण १००% केंद्र हिस्सा योजना असून, दरवर्षी केंद्र शासनाकडून महाराष्ट्र राज्यास राष्ट्रीय सेवा योजनेतर्गत नियमित उपक्रम आणि विशेष शिबीर या दोन उपक्रमांसाठी, तसेच प्रवर्गनिहाय- अनुसूचित जाती- ११.८ टक्के, अनुसूचित जमाती-९.४ टक्के व इतर प्रवर्गासाठी-७८.८ टक्के याप्रमाणे विभागणी करून विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात येते. स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या मंजूरीची टक्केवारी ही शासन अनुदानित विद्यार्थी संख्येच्या किमान २०% प्रमाणात असून, कमाल स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या त्याहून अधिक असू शकते.

सन २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षामध्ये रासेयो संलग्नता व नवीन विद्यापीठांचे स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्येचे प्रस्ताव मान्यतेस्तव तसेच कार्यरत असलेल्या विद्यापीठांचे रासेयो स्वयंनिर्वाहित वाढीव विद्यार्थी संख्येचे प्रस्ताव मान्यतेसाठी प्राप्त झाले असून, त्यांना इतर विद्यापीठांतील मंजूर पण मागील वर्षात वितरित विद्यार्थी संख्येपेक्षा प्रत्यक्ष नोंदणी विद्यार्थी संख्या कमी असलेल्या विद्यार्थी संख्येतून विद्यार्थी संख्या मंजूर करून, त्यानुसार राज्यासाठी एकूण १,६२,००० स्वयंनिर्वाहित विद्यार्थी संख्या विद्यापीठ/संचालनालय/अभिमत विद्यापीठ/संस्थानिहाय वाटप करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय:-

प्रस्तावनेत नमूद केल्याप्रमाणे, सन २०२५-२६ या शैक्षणिक वर्षामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजनेसाठी, नियमित उपक्रम विद्यार्थी संख्या- अनुसूचित जाती-१९,११६, अनुसूचित जमाती-१५,२२८ व इतर प्रवर्गासाठी-१,२७,६५६ याप्रमाणे प्रवर्गनिहाय विभागणी करून, एकूण नियमित उपक्रमासाठी १,६२,००० आणि विशेष शिबिरासाठी (नियमित उपक्रमाकरीता मंजूर विद्यार्थी संख्येच्या ५० टक्के प्रमाणात) ८१,००० इतकी विद्यार्थी संख्या मंजूर करण्यात येत असून, त्याचे वाटप पुढील तक्त्यात विद्यापीठ/संचालनालय/ संस्थानिहाय त्यांच्या नावासमोर दर्शविल्यानुसार मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	विद्यापीठाचे/संचालनालयाचे/संस्थेचे नाव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
१	सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे	१४,३००	१,६८७	१,३४५	११,२६८	७,१५०
२	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	१३,५००	१,५९३	१,२७०	१०,६३७	६,७५०

अ. क्र.	विद्यापीठ/संचालनालय/संरथेचे नांव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
३	डॉ.बाबासाहेब आंबडेकर मराठवाडा विद्यापीठ, छ. संभाजीनगर	३०००	३५४	२८३	२३६३	१५००
४	माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण संचालनालय, पुणे (+२ स्तर)	१००	१२	९	७९	५०
५	राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	३,०००	३५५	२८२	२३६३	१५००
६	संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	१,५००	१७८	१४२	१,१८०	७५०
७	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	१०,२००	१,२०३	१५९	८,०३८	५,९००
८	कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव	३०००	३५४	२८२	२,३६४	१,५००
९	स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड	७,८००	१२०	७३४	६,१४६	३,९००
१०	श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
११	व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
१२	पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर सोलापूर विद्यापीठ, सोलापूर	५००	५९	४७	३९४	२५०
१३	गोऱ्वाना विद्यापीठ, गडचिरोली	१४००	१६५	१३३	११०२	७००
१४	महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ, नाशिक	२१००	२४७	१९९	१६५४	१०५०
१५	महात्मा फुले कृषी विद्यापीठ, राहुरी, जि. अहिल्यानगर	१,३००	१५४	१२३	१,०२३	६५०
१६	वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी	३००	३५	२९	२३६	१५०
१७	डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषी विद्यापीठ, अकोला	१००	१२	९	७९	५०
१८	भारती विश्वविद्यालय (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१,०००	११८	९४	७८८	५००
१९	यशवंतराव चव्हाण महाराष्ट्र मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	३,५००	४१३	३३०	२,७५७	१,७५०
२०	डॉ. बाळासाहेब सावंत कोकण कृषी विद्यापीठ, दापोली, जि.रत्नागिरी	५००	५९	४७	३९४	२५०
२१	महाराष्ट्र पशु व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ, नागपूर	१००	१२	९	७९	५०
२२	डॉ.बाबासाहेब आंबडेकर तंत्रशास्त्र विद्यापीठ, लोणेरे, जि. रायगड	१००००	११८०	९४०	७,८८०	५,०००
२३	तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई	७५,६००	८,९२०	७,९०६	५९,५७४	३७,८००
२४	कवी कुलगुरु कालिदास संस्कृत विश्वविद्यालय, रामटेक, जि. नागपूर	१,०००	११८	९४	७८८	५००
२५	महात्मा गांधी आंतरराष्ट्रीय हिंदी विश्वविद्यालय, वर्धा	१००	१२	९	७९	५०

अ. क्र.	विद्यापीठ/संचालनालय/संस्थेचे नांव	नियमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
२६	प्रगत तंत्रज्ञान संरक्षण संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०
२७	गोखले राज्यशास्त्र आणि अर्थशास्त्र संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०
२८	हैद्राबाद (सिंध) नॅशनल कॉलेजिएट विद्यापीठ, मुंबई	२००	२४	१९	१५७	१००
२९	डॉ. होमी भाभा राज्य विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
३०	टिळक महाराष्ट्र (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	२००	२४	१९	१५७	१००
३१	कृष्ण वैद्यकीय विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), कराड, जि. सातारा	२००	२४	१९	१५७	१००
३२	डी.वाय.पाटील (अभिमत विद्यापीठ), नवी मुंबई	३००	३४	२८	२३८	१५०
३३	डी. वाय. पाटील (अभिमत विद्यापीठ), कोल्हापूर	४००	४७	३८	३१५	२००
३४	प्रवरा वैद्यकीय विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), लोणी, जि. अहिल्यानगर	५००	५९	४७	३९४	२५०
३५	संजय घोडावत विद्यापीठ, कोल्हापूर	३००	३४	२८	२३८	१५०
३६	एमजीएम आरोग्य विज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), नवी मुंबई	५००	५९	४७	३९४	२५०
३७	संदीप विद्यापीठ, नाशिक	१००	१२	९	७९	५०
३८	विश्वकर्मा विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
३९	नरसी मोनजी व्यवस्थापन अभ्यास संस्था (अभिमत विद्यापीठ), मुंबई	३००	३३	२८	२३९	१५०
४०	महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधी विद्यापीठ, नागपूर	१००	१२	९	७९	५०
४१	जी. एच. रायसोनी विद्यापीठ, अमरावती	१००	१२	९	७९	५०
४२	श्री. बालाजी विद्यापीठ, पुणे	२००	२४	१९	१५७	१००
४३	अंजिक्य डी.वाय. पाटील विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
४४	एमजीएम विद्यापीठ, छ. संभाजीनगर	१,०००	११८	९४	७८८	५००
४५	भारतीय माहिती तंत्रज्ञान संस्था, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
४६	छत्रपती शिवाजी महाराज विद्यापीठ, पनवेल, नवी मुंबई	३००	३५	२९	२३६	१५०
४७	रसायन तंत्रज्ञान संस्था (अभिमत विद्यापीठ), माटुंगा, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
४८	डेक्कन कॉलेज पदव्युत्तर व संशोधन संस्था (अभिमत विद्यापीठ), पुणे	१००	१२	९	७९	५०

अ.क्र.	विद्यापीठ/संचालनालय/संस्थेचे नांव	निर्गमित उपक्रम स्वयंसेवक संख्या प्रवर्गनिहाय				विशेष शिबिर स्वयंसेवक संख्या
		एकूण	अनु.जाती	अनु.जमाती	इतर	
४९	सोमख्या विद्याविहार विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
५०	डी. वाय. पाटील विद्यापीठ, अंबी, पुणे	३००	३४	२८	२३८	१५०
५१	एमआयटी आर्ट, डीझाईन व टेक्नॉलॉजी विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
५२	डॉ. विश्वनाथ कराड एमआयटी विश्वशांती विद्यापीठ, पुणे	५००	५९	४८	३९३	२५०
५३	केंद्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
५४	डी. वाय. पाटील अँग्रीकल्चर अँण्ड टेक्निकल विद्यापीठ, कोल्हापूर	१००	१२	९	७९	५०
५५	डी. वाय. पाटील इंटरनॅशनल विद्यापीठ, आकुर्डी, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
५६	आय.टी.एम. स्कील्स विद्यापीठ, नवी मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
५७	ॲटलास स्कीलटेक विद्यापीठ, मुंबई	१००	१२	९	७९	५०
५८	ॲमिटी विद्यापीठ, पनवेल, नवी मुंबई	२००	२४	१९	१५७	१००
५९	जे.एस.पी.एम. विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
६०	डॉ. पी. ए. इनामदार विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
६१	निकमार विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
६२	सिम्बॉयसिस स्किल्स अँड प्रोफेशनल विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
६३	डी.ई.एस. पुणे विद्यापीठ, पुणे	१००	१२	९	७९	५०
६४	रामदेव बाबा विद्यापीठ, नागपूर	१००	१२	९	७९	५०
६५	संजीवनी विद्यापीठ कोपरगांव, अहिल्यानगर	१००	१२	९	७९	५०
एकूण		१,६२,०००	१९,११६	१५,२२८	१,२७,६५६	८१,०००

तथापि, सदर विद्यार्थी संख्या स्वयंनिर्वाहित एकक अंतर्गत असल्यामुळे, या विद्यार्थी संख्येस केंद्रशासन अथवा राज्य शासन यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारचे अनुदान प्राप्त होणार नाही. या संदर्भात उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२ यांचे शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१०/(प्र.क्र.१३२/२०१०)/साशि-७, , दिनांक ०९ डिसेंबर, २०१० अन्वये सविस्तर सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. या विद्यार्थी संख्येसाठी विद्यापीठ/संचालनालय/संस्था यांच्याकडे जमा होणाऱ्या शुल्कातून अथवा सर्वसाधारण निधीतून विद्यापीठ/संचालनालय यांनी आपल्या स्तरावर अनुदानाचे वाटप करावयाचे आहे.

प्रत्येक विद्यापीठ/संचालनालय/संस्था यांनी त्यांना वाटप केलेल्या विद्यार्थी संख्येचे, त्यांच्या संलग्न/अंतर्गत असलेल्या सर्व महाविद्यालयांना प्रवर्गनिहाय वाटप करून त्याची प्रत शासनास पाठवावी व प्रत्यक्षात नोंदविलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या दिनांक ३० नोव्हेंबर, २०२५ पर्यंत कळवावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२५११०६११४९०७९६०८ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(डॉ. मिलिंद द. काळे)

राज्य संपर्क अधिकारी/विशेष कार्य अधिकारी,
राष्ट्रीय सेवा योजना, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त) यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. मा. मंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
६. मा. राज्यमंत्री (उच्च व तंत्र शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
७. अपर मुख्य सचिव (उच्च व तंत्र शिक्षण), यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई
८. उप सचिव, भारत सरकार, युवा कार्यक्रम व क्रीडा मंत्रालय, युवा कार्यक्रम विभाग, शास्त्री भवन, नवी दिल्ली-११० ००९
९. क्षेत्रिय संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना क्षेत्रिय संचालनालय (महाराष्ट्र व गोवा राज्य), पुणे.
१०. कुलसचिव, सर्व संबंधित विद्यापीठे/संस्था
११. संचालक, उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे
१२. शिक्षण संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) शिक्षण संचालनालय, पुणे (+२ स्तर)
१३. संचालक, तंत्र शिक्षण संचालनालय, मुंबई
१४. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई
१५. कार्यक्रम समन्वयक तथा संचालक, राष्ट्रीय सेवा योजना, सर्व कृषि व अकृषि विद्यापीठे/संचालनालये/अभिमत विद्यापीठे /संस्था, महाराष्ट्र राज्य.
१६. निवडनस्ती -रासेयो कक्ष, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.